

DOTAZY A ODPOVĚDI

K OTÁZKÁM VEDENÍ ÚTOČNÉHO BOJE PROTI NEPŘÍTELI VEDOUcíMU BOJ NA ZDRŽENOU ZA POUŽITÍ ATOMOVÝCH ZBRANÍ

Generál-poručík Jaroslav Dočkal

Při studiu otázek vedení útočného boje (operace) proti nepříteli, který vede boj na zdrženou za použití atomových zbraní, byly zjištěny u velitelského sboru některé nejasnosti, které svědčí o tom, že si tento druh boje důstojníci ještě plně neosvojili. Bylo na mne vzneseno několik dotazů, k nimž chci dát stručné vysvětlení.

1. „Boj na zdrženou“ — tento výraz je doslovný překlad anglického názvu používaného v americké vojenské literatuře. V naší terminologii se dříve používalo pojmu „manévrová obrana“, nyní odpovídá našemu pojmu „odchod“, poněvadž je prováděn podle týchž zásad. Pojem „odchod“ je však nadřazen pojmu „boj na zdrženou“.

Otázkou boje na zdrženou se začali Američané zabývat již před několika lety, když přejímali válečné zkušenosti fašistických generálů smutně proslulé hitlerovské armády, kteří na východní frontě zkrachovali. Ti hlásali, že oni — totiž fašistická hitlerovská armáda — byli poraženi mimo jiné též proto, že zasazovali do boje proti Sovětské armádě velká a silná uskupení vojsk a Sovětské armádě dali tak možnost tyto síly obklíčit a zničit. Tím prý se podařilo Sovětské armádě deseti rozhodujícími údery porazit a zničit nejlepší vojska mimo území tehdejšího Německa, takže ke konci války nemělo Německo dostatečných sil k rozhodným protiúderům a k mohutné protiofenzivě.

Každý odborně vyspělý důstojník ví, že podstata porážky fašistického Německa je jiná. Málo zkušených Američanů však vidí svůj vzor v pohřbené a obnovující se wehrmacht. Proto tyto názory přijali a využili jich i politicky, aby zmátli své důstojníky. Začali tento boj pilně cvičit a studovat s poukazem na to, že ani ve vojenské doktríně nemají žádných agresivních úmyslů. To, co však zamýšlejí a skutečně provádějí, zamlčeli. Zapomněli dodat i to, že uvedený druh boje jsou nuceni cvičit vzhledem na pravděpodobný vývoj situace na bojišti. Je známo, že připravují pro začátek války odchod na hlavní obranné čáry na řece Rýnu. Zabezpečení tohoto odchodu je jeden z důvodů, proč studují a cvičí otázky boje na zdrženou.

A tak zvaní „vysocí odborníci“ šli na to odborně a uvádějí, že tohoto druhu boje může být použito

a) na začátku války, kdy by byli západoevropští spojenci nuceni vést boj s nepřítelem v západní Evropě sami, t. j. v době, kdy by hlavní síly Anglie, amerického kontinentu, Austrálie atd. ještě nebyly zasazeny;

b) v průběhu války, když by některé velké uskupení vojsk bylo obklíčeno a vznikla situace, vyžadující rychlého ucpání vlonu celkovým zeslabením fronty, k zastavení dalšího pronikání nepřítele,

c) a konečně ke konci války, když by na frontě došlo k neúspěchům a situace vyžadovala ušetřit značné síly k rozhodnému protiútoku.

Proto ve všech uvedených případech doporučuji vést proti útočícímu nepříteli boj na zdrženou předsunutými rychlými jednotkami a využívat v největší míře výhod terénu, četných zátarasů všech druhů a silné podpory letectva i atomových úderů a výsadek shozených do týlu útočícího nepřítele.

Je však třeba dodat, že v nedávné době byli Američané nuceni tohoto druhu boje skutečně použít. To bylo tehdy, když hrdinná lidová severokorejská armáda přešla do všeobecné protiofensivy a hnala Američany spolu s lysinmanovskými zaprodanci od severu přes 38. rovnoběžku až dolů na jih Koreje, kde se Američanům podařilo po předchozí porážce zastavit severokorejská vojska, přejít dočasně do obrany a nabrat dechu, t. j. rychle přisunout operační zálohy k opětovnému útoku na sever. Přitom prý získali „velmi cenné zkušenosti“, jako na příklad to, že při zahájení mohutné protiofensivy severokorejské armády bylo tempo odchodu v boji na zdrženou 30 až 35 km za 24 hodin, při boji v prostoru 38. rovnoběžky 20 km za 24 hodin a ke konci bojů pouhých 12 km za 24 hodin.

Přiznávají též, že na začátku této operace nepřítel postupoval na některých úsecích tempem až 50 km, aby přehradil ústupové cesty odcházejícím vojskům, tato vojska obklíčoval a postupně ničil. Přitom prý se nepřítel nezastavil ani v noci, ba naopak uměl noci dokonale využít, protože americké letectvo pracovalo velmi omezeně.

Na základě získaných zkušeností uvádějí nyní Američané ve své literatuře toto:

Boj na zdrženou vedou zpravidla rychlá vojska (obrněné divise, motorisované svazky a útvary).

Hloubka operace tohoto boje může činit 100 až 300 km, to jest od předního okraje prvního základního postavení do hlavního postavení, které často nazývají konečným postavením. Jednotlivá postavení mohou být od sebe vzdálena tak, jak je uvedeno v učenění obrany na připojeném schématu.

Armádní operace — předpokládá-li se průměrné tempo 30 až 40 km za 24 hodin — může trvat 3 až 5 dní.

Armáda může vést boj na zdrženou v pásmu širokém 150 až 200 km, sbor 60 až 100 km, divise 20 až 40 km.

Podle americké praxe může být vševojsková armáda zesílena dvěma až třemi skupinami polního dělostřelectva, jednou až dvěma skupinami protiletadlového dělostřelectva, jednou až dvěma skupinami protitankového dělostřelectva, jednou až dvěma ženijními skupinami a až třemi prapory chemických minometů.

Spolu s organickými prostředky může být dosaženo těchto hustot: v dělech 7 až 9 hlavní,

v tancích 8 až 10 tanků na 1 km fronty.

Letecká podpora bývá v rozsahu vedení normální obrany. Ve větší míře jsou zřizovány ženijní zátarasy a prováděno ničení důležitých objektů.

Tím jsem objasnil, proč je nutno studovat útok na nepřítele vedoucího boj na zdrženou, a uvedl jsem některé údaje, na něž jsem byl dotazován. Závěrem chci zdůraznit, že tempo útočníka musí být vyšší

(více než 50 km), než je tempo odchodu nepřítele (30 až 40 km), neboť je třeba ústupové cesty odcházejících vojsk přehradit a tato vojska ničit po částech, aniž se hlavní síly útočníka pouštějí do dlouho trvajících bojů.

2. Při organizaci útočného boje a operace za použití atomových zbraní bývá často kladena otázka: „Útočí v nových podmínkách v prvním sledu tankové a mechanisované nebo střelecké svazky?“

Odpověď: Tu není šablony — podle konkrétní situace mohou být v prvním sledu buď tankové a mechanisované nebo střelecké divise. Kde je nevýhodné mít v prvním sledu na příklad mechanisovanou divisi, stanoví jasně předpis. Vždy je však nutno správně zhodnotit sílu protitankové obrany nepřítele a stupeň zničení nebo umlčení protitankových prostředků atomovou, dělostřeleckou a leteckou přípravou zteče.

3. Často se také vyskytují dotazy, proč je účelné střelecké divise prvního sledu zesilovat tanky, samohybnými děly a děly pro přímou podporu.

Odpověď: Vzhledem k vysoké pohyblivosti a schopnosti manévru, mohutné palebné síle i velké odolnosti tankové techniky, zejména tanků a samohybných děl, proti účinkům atomového výbuchu i k značným ochranným vlastnostem proti účinkům atomových zbraní na osádky, mohou tanky a samohybná děla útočit na nepřítele ihned po atomovém výbuchu a rychle v pásmu obrany nepřítele překonávat prostory, které byly vystaveny atomovému úderu; mohou prolamovat obranu a útočit ve vysokých tempech, dobývat rozhodných výsledků při obkličování a ničení nepřítele v nejkratší době a rozhodně porážet nepřítele v střetném boji, ke kterému velmi často dojde, neboť nepřítel vrhne do boje své zálohy, aby ucpal vytvořenou trhlinu ve své sestavě.

4. A konečně k otázce armádní rychlé skupiny. Bývá v nových podmínkách u armády vždy nebo jen v některých případech?

Odpověď: Nebývá vždy. Chtěl bych však v tomto případě také nechat přemýšlet čtenáře, a proto nechť napíší nejdříve oni sami, v kterých případech armádní rychlá skupina u armády nebude.

